

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Археологија - основне академске студије
Назив предмета: Национална археологија средњег века
Наставник/наставници: Дејан Радичевић, Предраг Радовић
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 10
Услов: нема
Циљ предмета Студенти се упознају са археологијом Срба и народа у окружењу, од 7. до 15. столећа.
Исход предмета Стицање знања о археолошкој грађи и проблематици Средњег века на југоистоку Европе, посебно на територији данашње Србије и околних области, и способности њиховог тумачења у културним, историјским и другим контекстима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Кроз предавања се стичу основна знања о археолошкој баштини српског народа, као и о укупној култури тла од 7. до 15. столећа, односно о археологији околних народа и то кроз упознавање археолошке грађу о стану, привреди, обредима сахрањивања, ношњи и грађевинарству. <i>Практична настава</i> Кроз практичну обраду археолошких налаза стичу се основна знања о материјалној култури нашег подручја од 7. до 15. века.
Литература 1. Г. Бабић, Ђорђевић, В. Ђурић, Полет уметности, у: Историја српског народа, књига друга Београд 1982, 144-191. 2. М. Бајаловић – Хаџи-Пешић, Керамика у средњовековној Србији, Београд 1981. 3. В. Бикић, Средњовековна керамика Београда, Београд 1994. 4. V. Bikić, Vizantijski nakit u Srbiji, modeli i nasleđe, Beograd 2010, 33-114. 5. Z. Váňa, The world of Ancient Slavs, Prague 1983, 7-17, 18-67. 6. T. Vida-Th. Völling, Das slawische Brandgräberfeld von Olympia, Rhaden/Westf. 2000. 7. S. Gunjača, D. Jelovina, Starohrvatska baština, Zagreb 1976., 93-114. 8. M. Guštin, G. Tiefengraber, Oblike in kronologija zgodnesrednjeveške lončenine pri Murski Soboti, u: M. Guštin (ur.), u: Zgodnji Slovani. Zgodnesrednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp, Ljubljana 2002, 46-62. 9. В. Ђурић, Почети уметности код Срба, у: Историја српског народа, књига прва, ур. С. Ћирковић, Београд 1981, 230-241. 10. В. Ђурић, Преокрет у уметности Њемањиног доба, у: Историја српског народа, књига прва, ур. С. Ћирковић, Београд 1981, 273-296. 11. В. Ђурић, Рашко и приморско градитељство, у: Историја српског народа, књига прва, ур. С. Ћирковић, Београд 1981, 389-407. 12. С. Ерцеговић-Павловић, Остава наушница са римско-византијског кастела на Дунаву, Старице XX, Београд 1969, 83-95. 13. S. Ercegović-Pavlović, D. Minić, Le site d'habitation et la nécropole de Pozajmište à Grabovica, Ђердапске свеске 3, Београд 1986, 346-353. 14. Е. Зечевић, Мраморје, стећци у западној Србији, Београд 2005. 15. Е. Зечевић, Накит Новог Брда, Београд 2006. 16. В. Иванишевић, Новчарство средњовековне Србије, Београд 2002, 21-61, 71-199. 17. Ђ. Јанковић, Словенски град, у: Гамзиград, касноантички царски дворца, каталог изложбе, Београд 1983, 142-160. 18. М. Јанковић, Средњовековно насеље на Великом Градцу у 10-11. веку, Београд 1981. 19. М. Јанковић, Неки подаци о предметима од обојених метала на Кључу Дунава у IX-XI веку, Зборник Народног музеја 11-археологија, Београд 1983, 99-112. 20. В. Јовановић, Археолошка истраживања средњовековних споменика и налазишта на Косову, у: Зборник Округлог стола о научном истраживању Косова, Београд 1988, 17-60. 21. В. Јовановић, Ново Брдо средњовековни град, у: Ново Брдо, Београд 2004, 10-161. 22. V. Jovanović, Lj. Vuksanović, Maticane, necropole sud-slave de X – XI ciele, Inventaria Archaeologica fasc. 25, 1981. 23. О. Кандић, Д. Минић, Е. Пејовић, Манастир Милешева, истраживање и обнова, каталог изложбе, Београд-Пријепоље 1995, 5-30. 24. Ј. Ковачевић, Од доласка Словена до XII века, у: Историја Црне Горе I, Титоград 1967, 313-380, 431-439. 25. Ј. Ковачевић, Досељење Словена на Балканско полуострво, у: Историја српског народа, прва књига, Београд 1981., 109-124. 26. В. Кораћ, Мартинићи, остаци раносредњовековног града, Београд 2001, 15-185. 27. М. Крижанац, Средњовековно стакло из катедрале Светог Трипуна у Котору, Београд 2001. 28. T. Marasović, Graditeljstvo na tlu Hrvatske u ranom srednjem vijeku, у: Rani srednji vijek, Beograd-Mostar 1986, 28-38. 29. T. Marasović, V. Gvozdenović, A. Mohorović, Prilozi istraživanju starohrvatske arhitekture, Split 1978, 7-129. 30. Г. Марјановић-Вујовић, Фибула са маском, Словенски лонци, Гробни налази из аварске некрополе, Бокал са грчким натписом, у: Археолошко благо Србије, каталог изложбе, Београд 1983, кат. бр. 94-98, стр. 114-118. 31. Г. Марјановић-Вујовић, Трњане, српска некропола краја XI - почетка XIII века, Београд 1984, 5-12, 61-114. 32. Г. Марјановић-Вујовић, Голубац, средњовековни град, Старице XXXIII-XXXIV, Београд 1984, 65-71. 33. П. Мијовић, М. Ковачевић, Градови и утврђења у Црној Гори, Београд-Улцињ 1975, 93-97, 100-105, 111-113, 143-150.

34. И. Микулчић, Средновековни градови и тврдини во Македонија, Скопје 1996, 241-246, 249-255, 298-309.
35. N. Miletić, Stešić, Zagreb-Beograd-Mostar 1982.
36. М. Милинковић, Нова археолошка истраживања комплекса св. Арханђела код Призрена, Гласник Српског археолошког друштва 11, Београд 1996, 208-223.
37. М. Милинковић, Градина на Јелици. Рановизантијски град и средњовековно насеље, Београд 2010, 203-206.
38. Г. Милошевић, Становање у средњовековној Србији, Београд 1997, 71-102.
39. Г. Милошевић, Цркве у подножју Хисара у Прокупљу, у: Прокупље у праисторији, антици и средњем веку, Прокупље 1999, 161-170.
40. Д. Минић, Средњовековно насеље у Мачванској Митровици, Sirmium 11, Београд 1980, VI-IX, 73-80.
41. Д. Минић, О. Вукадин, Средњовековни Сталаћ, Београд 2007, 56-103.
42. Ј. Нешковић, Р. Николић, Петрова црква код Новог Пазара, Београд 1987.
43. S. Petković, M. Ružić, S. Jovanović-M. Vuksan, Roman and Medieval Necropolis in Ravna near Knjaževac, Belgrade 2005, 204-243.
44. M. Petrinc, Groblja od 8. do 11. stoljeća na području ranosrednjovekovne hrvatske države, Split 2009, 99-279.
45. М. Поповић, Утврђења Моравске Србије, у: Свети кнез Лазар, Споменица о шестој стогодишњици косовског боја 1389-1989, Београд 1989, 71-87.
46. М. Поповић, М. Џуњак, Смедеревска тврђава, новија истраживања, приказ књиге, Старијар L/2000, Београд 2001, 319-323.
47. М. Поповић, Tvrđava Ras, Beograd 1999, 139-306.
48. М. Поповић, Ка проблему средњовековних цркви Смедеревског града, Старијар L/2000, Београд 2001, 201-219.
49. М. Поповић, Београдска тврђава, Београд 2006, 55-164.
50. М. Поповић, Манастир Студеница. Археолошка открића, Београд 2015.
51. М. Поповић, V. Bikić, Vrsenice, Kasnoantičko i srpsko ranosrednjovekovno utvrđenje, Beograd 2009, 95-134.
52. М. Поповић, В. Иванишевић, Град Браничево у средњем веку, Старијар XXXIX, Београд 1988, 125-179.
53. М. Поповић, И. Ђелић, Црква Светог Николе – катедрала Новог Брда, Београд 2018.
54. С. Поповић, Крст у кругу. Архитектура манастира у средњовековној Србији, Београд 1994, 67-240.
55. Д. Радичевич, К изучению раннеславянских памятников Сербского Подунавья (вопросы хронологии и этнокультурной принадлежности), Славяне на Дунае. Обретение Родины, Stratum plus 2015. №5, Санкт-Петербург–Кишинев–Одесса–Бухарест, стр. 285-308.
56. Д. Радичевић, Периодизација некропола IX-XI века у доњем српском Подунављу СТАРИНАР LVII/2007 Београд 2009, 349-362.
57. Д. Радичевић, Периодизација позносредњовековних некропола доњег српског Подунавља, СТАРИНАР LVIII/2008, Београд 2009, 197-212.
58. Д. Радичевић, Д. Црнчевић, Метални накит XII-XIII столећа на „Земљишту радње Немањине“, у Стефан Немања – Преподобни Симеон Мироточиви, зборник радова, том 2, 417-436, Београд-Беране 2016.
59. Р. Рашев, Българската езическа култура VII-IX век, София 2008 (са резимеом на енглеском језику).
60. V. V. Sedov, Sloveni u dalekoj prošlosti, Novi Sad 2012.
61. T. Sekelj Ivančan, T. Tkalčec, Slavensko paljevinsko groblje na položaju Duga ulica 99 u Vinkovcima, Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu 23, Zagreb 2006, 141-212.
62. Н. Станојев, Некрополе X-XV века у Војводини, Нови Сад 1989.
63. Н. Станојев, Средњовековна насеља у Војводини, Нови Сад 1996.
64. Н. Станојев, Арача, цркве-некропола-манастир, Нови Сад 2004, 5- 31.
65. Н. Станојев, Бач, археологија, Нови Сад 2019.
66. Г. Суботић, Архитектура и скулптура средњег века у Приморју, Београд 1963, 5-42.
67. The Ancient Hungarians, Exhibition Catalogue, Hungarian national museum, Budapest 1996, 13-64.
68. I.Čremošnik, Istraživanja u Mušićima i Žabljaku i prvi nalaz najstarijih slavenskih naselja kod nas, Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu XXV, Sarajevo 1970, 45-117.
69. I. Čremošnik, Ranoslovensko naselje Jazbine u Batkoviću kod Bijeljine, Godišnjak ANUBiH XV/13, Sarajevo 1977, 227-302.
70. М. Џуњак, Смедеревска тврђава, новија истраживања, Смедерево 1998, 19-124.
71. П. Шпехар, Централни Балкан од 7. до 11. века: Археолошка сведочанства, Београд 2017.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, консултације, менторски рад, а према могућностима и практична настава на терену.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
практична настава	20	писмени испит	30
		усмени испт	50